

Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrus nr 55
„Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja
siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite
andmise ja kasutamise üldised tingimused”

Lisa 3

(Vabariigi Valitsuse 01.08.2024 määruse nr 50 sõnastuses)

Kliimakindluse tagamise hindamise andmekoosseis

Kliimakindluse tagamise hindamine kehtib toetatavale taristule, mille kestvus on vähemalt viis aastat. Andmekoosseisus kirjeldatakse hindamise dokumentatsiooni sisule esitatavaid minimaalseid nõudeid. Lähtuvalt toetuse andmise tingimustest kohaldatakse A- või B-osa.

A-osa

1. Kliimakindluse tagamise protsess

- 1.1. Projekti nimi, kirjeldus ja finantsteave (näiteks projekti kogumaksumus ja toetuse summa).
- 1.2. Kliimakindluse tagamise protsessi kirjeldus alates toetatava taristu (edaspidi *projekt*) kavandamisest kuni lõpuleviimiseni, sealhulgas teave, kuidas kliimakindluse tagamisega on arvestatud projekti arendusetapis ja keskkonnaalase hindamise protsessis (näiteks kui keskkonnamõju hindamine¹, edaspidi *KMH*, on viidud läbi koos kliimakindluse tagamisega).
- 1.3. Andmed toetuse saaja ja hindaja kohta.

2. Kliimamuutuste leevendamine (kliimanetraalsus)

- 2.1. Kirjeldada projekti kasvuhoonegaaside² (edaspidi *KHG*) heidet³, kui eeldatavalt jääb KHG heide alla 20 000 CO₂-ekvivalenttonni aastas⁴.
- 2.2. Kui eeldatavalt on projekti KHG absoluutne või suhteline heide üle 20 000 CO₂-ekvivalenttonni aastas, siis tuleb hinnata kasvuhoonegaaside heidet tonnides taandatuna CO₂-ekvivalendile (edaspidi *CO₂-jalajälje hindamine*)⁵.
- 2.3. Kui hindamise tulemusena on projekti KHG absoluutne või suhteline heide üle 20 000 CO₂-ekvivalenttonni aastas, siis täiendavalt:

¹ Keskkonnamõju hindamise on kohustuslik keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (RT I 2005, 15, 87) toodud tingimustel.

² Kasvuhoonegaasid (KHG) on lähtuvalt Kyoto protokollist süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), dilämmastikoksiid (N₂O), fluorosüsivesinikud (HFC), perfluorosüsivesinikud (PFC), väävelheksafluoriid (SF₆) ja lämmastiktrifluoriid (NF₃). KHG heite kvantifitseerimisel teisendatakse kõik heitkogused süsinikdioksiidi tonnideks ehk CO₂-ekvivalendiks, lähtudes globaalse soojendamise potentsiaalst.

³ Siin ja edaspidi on heite all mõeldud nii heite vähenemist kui ka suurenemist.

⁴ Euroopa Komisjoni teatises (2021/C 373/01) „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“, ELT C 373, 16.9.2021, lk 1–92 (edaspidi *Euroopa Komisjoni taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised*), on tabelis 2 (1. osa) nimetatud projektikategooriad, mille puhul üldiselt ei ole vaja CO₂-jalajälge hinnata.

⁵ Euroopa Komisjoni taristu kliimakindluse tagamise tehniliste suuniste tabelis 2 (2. osa) on nimetatud projektikategooriad, mille puhul üldiselt on vaja CO₂-jalajälge hinnata.

- 2.3.1. kirjeldada majanduslikku analüüsi, CO₂-heite varikulu kasutamist⁶, valikute analüüsi ja energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte arvesse võtmist;
 - 2.3.2. kirjeldada projekti kooskõla asjakohaste Euroopa Liidu ja riikliku energia- ja kliimakavaga ning Euroopa Liidus 2030. aastaks seatud heite vähendamise eesmärgiga ja 2050. aastaks seatud kliimanetraalsuse eesmärgiga. Kirjeldada, kuidas aitab projekt kaasa nende kavade ja eesmärkide saavutamisele;
 - 2.3.3. projekti korral, mille kavandatud kestvus ületab 2050. aastat, kirjeldada käitamise, hoolduse ja käitusest kõrvaldamise kooskõla kliimanetraalsuse tingimustega;
 - 2.3.4. muu asjakohane teave (näiteks CO₂-jalajälje hindamise meetodika kirjeldus, CO₂-jalajälje määramise lähtestsenaarium ja viited allikatele).
- 2.4. Järeldus projekti kliimakindluse tagamise kohta kliimanetraalsuse seisukohast.

3. Kliimamuutustega kohanemine (vastupanuvõime kliimamuutustele)

- 3.1. Kirjeldada projekti kliimatundlikkust ja projekti ohule avatust praeguse ja tulevase kliima suhtes ning leida nende alusel projekti haavatavus kliima suhtes. Projekti kliimatundlikkust, ohule avatust ja haavatavust kliima suhtes hinnatakse skaalal „väike“, „keskmine“ või „suur“⁷.
- 3.2. Projekti keskmise ja suure haavatavuse korral kirjeldada lisaks:
 - 3.2.1. kliimariskide hindamist, mis sisaldab kliimaohutude⁸ tõenäosuse ja mõju hindamist;
 - 3.2.2. kindlakstehtud kliimariskide leevendamist kohanemismeetmetega, sealhulgas nende meetmete kindlaksmääramist, hindamist, kavandamist, rakendamist ja jääkriski;
 - 3.2.3. regulaarse seire ja järelkontrolli vajaduse hindamist, näiteks tulevaste kliimamuutustega seotud kriitilise tähtsusega eelduste korral, ja selle hindamise tulemust;
 - 3.2.4. projekti kooskõla kliimamuutustega kohanemist käsitlevate Euroopa Liidu ning riiklike, piirkondlike ja kohalike strateegiate ja kavadega ning riiklike või piirkondlike katastroofiohu juhtimise kavadega nende olemasolul.
- 3.3. Muu asjakohane teave (näiteks kasutatud kliimaprojektsioonid, meetodika ja viited allikatele).
- 3.4. Kokkuvõtte kliimamuutustele vastupanuvõime hindamisest, milles tehakse järeldus kliimamuutustele vastupanuvõime seisukohast ning esitatakse teave oluliste kliimariskide ja kohanemismeetmete kohta.

4. Muu teave

- 4.1. KMH korral viited dokumentidele, KMH-s juba hinnatud olulised kliimariskid ja kohanemismeetmed.

⁶ CO₂-varikulu väärtused on toodud Euroopa Komisjoni teatistes (2021/C 373/01) „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“, ELT C 373, 16.9.2021, lk 1–92 (edaspidi *Euroopa Komisjoni taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised*). Vastavad väärtused on 2016. aasta andmetel toodud tabelis 6. Võimalik on kasutada ka uuendatud andmeid.

⁷ Euroopa Komisjoni kliimakindluse tagamise tehnilistes suunistes on kirjeldatud kliimaohutude mõju kateegooriaid järgmiselt: „suur“ – kliimaohut võib oluliselt mõjutada varasid ja protsesse, sisendeid, väljundeid ja transpordiühendusi; „keskmine“ – kliimaohul võib olla mõningane mõju varadele ja protsessidele, sisenditele, väljunditele ja transpordiühendustele; „väike“ – kliimaohul puudub (või on ebaoluline) mõju.

⁸ Kliimaohut on loodusliku või inimtegevusest tingitud füüsilise sündmuse või suundumuse võimalik esinemine, mis võib põhjustada inimohvreid, vigastusi või muid tervisemõjusid, samuti vara, taristu, elatusvahendite, teenuste, ökosüsteemide ja keskkonnaressursside hävimist ja kahjustumist.

- 4.2. Loetelu dokumentidest, mis on saadud toetuse saajalt hindamise läbiviimiseks.
- 4.3. Muu asjakohane teave.

B-osa

- 1. Projekti kirjeldus, andmed toetuse saaja ja hindaja kohta.**
- 2. Kliimamuutuste leevendamine (kliimanetraalsus), mille puhul lähtuda A-osa punktist 2.**
- 3. Kliimamuutustega kohanemine (vastupanuvõime kliimamuutustele)**
 - 3.1. Kirjeldada ja hinnata, kuidas mõjutavad projekti erinevad kliimaohud ja -riskid. Projekti kliimariske hinnata skaalal „väike“, „keskmine“ ja „suur“.
 - 3.2. Kui kliimarisiki hinnang on „keskmine“ või „suur“, kirjeldada, milliseid kohanemismeetmeid on rakendatud ja kavandatakse rakendada kindlakstehtud kliimarisikide leevendamiseks.
- 4. Muu teave**
 - 4.1. KMH korral viited dokumentidele, KMH-s juba hinnatud olulised kliimarisikid ja kohanemismeetmed.
 - 4.2. Loetelu dokumentidest, mis on saadud toetuse saajalt hindamise läbiviimiseks.
 - 4.3. Muu asjakohane teave.